

ΣΤΟΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΒΡΩΤΕΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ετησίαι διὰ τῆς Ἀθῆναι καὶ τοῦ Πελοπόν. δ. α. γ. 16.
Ἐξαμηνιαία δρ. 8.—Ἐτησίαι διὰ τῆς Ἑσπερίας
δρ. 20. Ἐξαμηνιαία δρ. 10.—Διὰ τὸ Ἐξωτερικόν
ἰτησίαι ἀργ. 30.
Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκάστης
μηνός.

Ἐκδίδεται καθ' ἑκάστην

Τὸ τρέξιον τῆς ἐφημερίδος κείναι ἐπὶ τῆς δίδου Κο-
λοσφοῦν, ἀπέναντι τῆς κεντρικῆς θύρας τῆς Βουλῆς, ἐν τῇ
οἰκίᾳ τῆς Ἀντωνιάδου αρ. 78. Ἐν αὐτῷ ἐγγράφονται συν-
δρομηταὶ καὶ πέμπονται αἱ ἀντιπροσέλλουσαι ἐφημερίδες

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΝ ΠΡΟΠΑΒΡΩΤΕΑ
Δ' ἑκάστου στίχου λεπτ. 50. Διὰ τῆς πολλῆς τυ-
πομητρίας καὶ τῆς ἀκριβοῦς καταχωρίσεως γίνεται
ἰσχυρὴ συμφωνία.
Αἱ ἐπιστολαὶ ἐπιγράφονται «Πρὸς τὸν συντάκτην
τῆς ἐφημερίδος ΣΤΟΑΣ Κ. Ἀρ. Βασιλῆα εἰς Ἀ-
θῆνας. Αἱ ἀπεκρίσεις εἶναι ἀπερὶ δεκτοί.

Κ. Γ. Ξένος

Ο έρωσ ηθοποιός

Χαρακτήρ εις μιαν πράξιν

εφ. *Στοά*, Αθήνα

17 Μαΐου 1874, σ. 1-3

18 Μαΐου 1874, σ. 1-3

1. ΠΑΡΑΦΥΛΑΞΙΣ

Θ ΕΡΩΣ ΗΘΟΠΟΙΟΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ
ΝΙΝΑ

Ἡ Σκηρὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Νίνας

ΝΙΝΑ.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ πατρὸς μου πλησιάζει. Ἐμελέτησας τὸ μέρος σου, Χαρίλαε; Ἡ μήπως ἠγόραζες μετοχὰς τοῦ Ἀκυρίου;

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Πρὸς Θεοῦ, Νίνα, ἄφες τὰς μετοχὰς, αἵτινες εἶναι παραποίησης τῆς κλοπῆς. Φθάνει ὅτι ἡ πόλις τῶν Κρναῶν μετεβλήθη εἰς χρηματιστήριον καὶ ἴσως αὔριον ἡ ἐρωμένη ἐκδίδη μετοχὰς εἰς τοὺς ἐραστὰς τῆς, αἵτινες θὰ ὑπερτιμῶνται ἀνολόγως τοῦ κίλλου. Ἄ! νεότης! νεότης! Οἱ γέροντες εὔρον τὴν βίβδον τοῦ Μωϋσέως. Οἱ γέροντες εὔρον τὸν Πικτωλόν. Ἡμεῖς δὲ ἔχομεν τὸ ἔαρ εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸ φθινόπωρον εἰς τὸ βάλαντιον.

ΝΙΝΑ.

Ἰδανικότης, Χαρίλαε...

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Εἰς τὴν χάρτινον αἰῶνα, εἰς τὸν ὅποιον ζῶμεν ἡ ἰδανικότης εἶναι λέξις ἀπρηχαιωμένη. Εἶναι ἀναχρονισμός. Ζῶμεν ἀληθῶς βίον μονότονον, καὶ στερεότυπον, ὡς αἱ εὐχαὶ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους.

NINA.

Καὶ ἔμως ἐνώπιον ἐκείνης; . . . ἤθελες εἶπει τὰ ἐναντία, Χαρίλαε.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Οὐδέποτε! Ἀφοῦ καὶ τώρα δὲν λέγω τὰ ἐναντία. Ἐνωεῖται ἔμως, ὅτι τοῦτο δὲν μᾶς ἐμποδίζει: νὰ ὄνειροπολῶμεν.

NINA.

Δηλαδή . . . νὰ κοιμᾶσθε.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Ἡ νεότης ὄνειρεῦεται χωρὶς νὰ κοιμᾶται. Ἡ νεότης ὄνειρεῦεται ἀγαπῶσα.

NINA.

Ἀγαπῶσα; . . . Ἐκτὸς ἂν ὁ ἔρωσ μετεβλήθη εἰς ἄγγλον περιηγητὴν καὶ περιηγῆται τὰς καρδίας τῶν γυναικῶν. Δός μοι τὸν ὄρισμόν τοῦ ἔρωτος, Χαρίλαε.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Ὁ ἔρωσ ἦτο ὁ ἐρωμένος τῆς Ψυχῆς.

NINA.

Ὁχι αὐτοῦ τοῦ ἔρωτος; . . .

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Ἐρωσ; ἴσον ταυτότης αἰσθημάτων, ἀγάπη, ἀφροσύνη . . .

NINA.

Ὁραία συνταγή, ἀπὸ τῆς ὁποίας λείπει μόνον ἡ κίνησις.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Προσποιεῖται ὅτι δὲν ἔννοεῖ; . . . Ἄλλ' ἔχεις δύο προδότας, Νίνα, οἵτινες σε προδίδουν, δύο λαμπροὺς ὀφθαλμοὺς, οἵτινες δημηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Δύο Κικέρωνα, σιωπῶντας. Ἄ! ἔννοῶ ὅτι

διὰ τὰς γυναῖκας ὁ ἔρωσ εἶναι ὀλόκληρος ἐπιστήμη.

NINA.

Τότε αἱ γυναῖκες κρύπτουν ὅ,τι ἔχουν, σεῖς δὲ κηρύττετε, ἐκείνο τὸ ὅποιον δὲν ἔχετε.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι ὀλόκληρον βιβλίον, τοῦ ὁποίου ἐκάστη σελὶς εἶναι ἐνίοτε ὀλόκληρον σύγγραμμα.

NINA.

Καὶ ὅταν πρόκηται περὶ ἀπάτης παραπέμπουν εἰς τοὺς ἄνδρας.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Κατὰ τὸ σῦνθησ. Ἀρνείσαι ὅτι αἱ γυναῖκες μιμῆσθε τὸν Πλάτων;

NINA.

Ἐπὶ τέλους. . . Εἶσαι ἀνυπόφορος, Χαρίλαε. Τότε διὰ τί τὰς ἀγαπᾶτε; φαίνεται ὅτι ἐδῶ δὲν ὑπάρχει ἀπάντησις.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Ἡ γυνὴ ὁμοιάζει ὠρολόγιον, τοῦ ὁποίου ὁ ὠροδείκτης ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου τῆς πυξίδος δεικνύει καὶ τὴν μεσημβρίαν καὶ τὸ μεσονύκτιον. Εἰς τὸ ὠρολόγιον αὐτὸ συνήθως ἐκλαμβάνομεν τὸ ἐν ἀντὶ τοῦ ἄλλου. Ὅπως δὴποτε δυνάμεθα νὰ ἀρχίσωμεν τὴν παράστασιν τοῦ δράματος:

«Ψυχὴ καὶ Ἐρωσ»

Ἡ σκηρὴ ἐν τῷ οὐρανῷ.

Δύνασαι νὰ ὑποθέσῃς ὅτι εἴμεθα εἰς τὸν οὐρανόν;

NINA.

Διατὶ ὄχι, Χαρίλαε. Ἐπεὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ζῶμεν με ὑποθέ-

σεις; Ἐλαβες τὸ μέρος τοῦ Ἔρωτος καὶ ἐγὼ τῆς Ψυχῆς. Ἀλλὰ διατί δὲν ἀρχίζομεν;

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Ἐπιθυμῶ πρῶτον νὰ καθήσητε ἐπὶ τῆς ἔδρας αὐτῆς; καὶ νὰ προτιποιηθῆτε ὅτι κοιμᾶσθε. Τοῦτο τοῦλάχιστον λέγει ἡ παρένθεσις τοῦ ποιητοῦ

NINA.

Αἰωίως αἱ ποιηταί! (Κάθεται). Δὲν θὰ ἀρχίσητε λοιπόν;

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ [ὡς Ἔρως].

— Πόσον γλυκεῖα εἶσαι, ὦ ἀργυρᾶ σελήνη! Ἐὰν διὰ πάντα τα φῶς σου εἶναι παρηγορία, καὶ ἐκάστη ἀκτίς σου νέα ἐλπίς τῆς πονούσης ψυχῆς, ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἐρώοντος διακρίνει εἰς σέ ἀνακλώμενον τὸ πρόσωπον τῆς ἐρωμένης του. Λέγουσιν ὅτι δὲν ἦσο πρότερον ὡρᾶ· ἀλλ' ὅτι εἰς τὸ πρῶτον φίλημα τοῦ Ἐνδυμίωνος τὸ πρόσωπόν σου μετέβαλε χρῶμα. Σελήνη, ἐφοβήθης;

[Πλησιάζων τὴν κοιμωμένην δῆθεν Ψυχὴν.]

— Κοιμᾶται ἐπὶ τῆς διαφανοῦς ταύτης νεφέλης ὡς καλλιπλόκαμος Γαλάτεια ἐξηπλωμένη νοχελῶς ἐπὶ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης. Δὲν θὰ διακόψω τὸν ὕπνον σου. Ἦθελον νὰ ἤμην ἐλαφρὰ καὶ παροδῆτις μέλισσα καὶ πετώσα μὲ τὰ κοῦφα πτερά μου εἰς τὰ κοράλλινα ταῦτα χεῖλη νὰ δρέψω ἐν φίλημα.

NINA. [ἀναπνέουσα ἔντρομος].

Μήπως ὑπάρχει καμμία παρένθεσις ἐδῶ;

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Ὅχι· ὄχι· μὴ μὲ διακοπτεται, διότι χάνω τὴν συνέχειαν.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ [ὡς Ἔρως].

— Νὰ ἤμην ἡ χρυσὴ νεφέλη δι' ἧς ὁ Ζήφυρος σὲ περιέβαλε καὶ σὲ ἀνεβίβασεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς! Νὰ ἤμην ἡ αὖρα ἢ φιλοῦσα τοὺς γλυκεῖς ὀφθαλμούς σου! Νὰ ἤμην ἡ χεῖρίς...

NINA.

Ἢ χεῖρίς! Αὐτὸ εἶναι νόστιμον. Νομίζω ὅτι τότε δὲν ἔφεραν χεῖρίδας.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Ἀλλὰ μὲ διακόπτετε.

NINA.

Σᾶ; ὑπόσχουμαι νὰ μὴ σᾶς διακόψω πλέον.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ [ὡς Ἔρως].

— Κοιμᾶται! Ὁ ὕπνος ἡμῶν τῶν θεῶν δὲν εἶναι ἀγνότερος. Ἐξύπνα, γλυκεῖα Ψυχὴ ἰδὲ μακρὰν εἰς τὸν ὀρίζοντα ἐπανατέλλει τὸ λυκαυγές, ἀνέρχεται ἡ ῥοδόχρους αὐγὴ ἀνέφελος, καθὼς τὸ λεῖον αὐτὸ μέτωπόν σου καὶ ἡ σελήνη ἐκπνέει δύουσα ἐντὸς ἀργυρᾶς νεφέλης. Ἀλλ' ὁ υἱὸς τῆς Πικρίας δέσμιος τῶν θελητῶν σου ἀναμένει ἄλλοθεν νὰ ἰδῇ ἀνατέλλουσαν τὴν αὐγὴν. — [ἰδίᾳ]. Διὰ τί νὰ ἤμαι ἠθοποιὸς μόνον καὶ ὄχι ὁ ἦρωας τοῦ δράματος!

NINA.

Ἐχάσατε τὴν συνέχειαν βλέπω...

[Ἐπεταὶ συνέχεια].

Κ. Γ. ΣΕΝΟΣ.

Ο ΕΡΩΣ ΗΘΟΠΟΙΟΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

(Συνέχ. Ἴδε προηγούμενον φύλλον).

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Ὅχι· ἀλλ' ἐπονται τὰ ἀποσιωπητικά, τὰ ὅποια δὲν ἔπρεπε νὰ παραλείψω.

(Ὡς Ἔρωσ).

— Ἄρες τὴν ἀναίσθητον τοῦ ὕπνου ἀγάλην καὶ ἔλθε εἰς τοῦ; κύλπους τοῦ ἔρωτος. Ἡ ἀτενίσω εἰς τοὺς . . . μέλανας ὀφθαλμούς σου τὴν ἰδέα τῆς εὐδαιμονίας.

NINA.

Παράδοξος ἐξαιρέσις! Οἱ ἔρχονται ἠγάπων τοῦ; γαλανοῦ; ὀφθαλμοῦ;.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ. (Ὡς Ἔρωσ).

— Ποίας Σειρήνος ἄσμα σε ἀπεκοίμισε; Ἡ νύξ ζηλοτυπεῖ τὸν ἔρωτά μου. Εἰπέ μοι Ψυχῇ, ποῖον εἶναι τὸ ὄνειρόν σου; Ἀκούω ψιθυρον . . . μήπως εἶναι ὁ στεναγμὸς τῆς Ψυχῆς; Θρηνεῖ τὰς ἀδελφάς της ἢ κλαίει τὴν ἀπουσίαν μου; Ὅχι· ὁ Ζέφυρος τινάζσει τὰ πτερά του ἐπὶ τῆς μεμυρωμένης ῥόδης. Ἄ! πόσον ἀπατῶνται οἱ ἀγαπῶντες! Ἄ; ψάλλω τὸ ποθητόν της ἄσμα.

(Ψάλλει)

Δὲν ἔχ' ἡ καρδία καλύπτραν· δὲν ἔχει,
Προδίδει τὸ χεῖλος· τὸ βλέμμα προδίδει . . .

(Ἰδίᾳ)

Ἄ! αἰώνιος αὐτὰι αἱ γυνεῖκες ὑποκρίνονται ὅτι δὲν ἐγνωῦσι τίποτε, καὶ πάντοτε εἶναι ἐντὸς τῆς ὑποθέσεως.

NINA.

Βλέπω ὅτι ἐλησμονήσατε τὸ ἄσμα.

ΧΑΡΙΔΑΟΣ.

Ὅχι ἀλλὰ συμπληρῶ τὴν ὀρχήστραν. (Ἰδία ἐν ἀπελπισία). Διατί νὰ ἦμαι δυστυχής;

NINA. (Καθ' ἑαυτήν)

Φαίνεται ὅτι τὸ δράμα αὐτὸ ἔχει καὶ παντομίμαν, καθὼς ὁ Ἡράκλειος τοῦ Καλδεράνος, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγοῦνται αἱ χειρονομίαι τοῦ αὐταί.

ΧΑΡΙΔΑΟΣ.

Ἄλλὰ δὲν θὰ κοιμηθῆτε ἐπὶ τέλους;
(Ψάλλει).

Δὲν ἔχ' ἡ καρδία καλύπτραν δὲν ἔχει
Προδίδει τὸ χεῖλος τὸ βλέμμα προδίδει
Ὅ νοῦς ὀχυροῦται, ἡ γλῶσσα προτρέχει
Καὶ τρέμον τὸ χεῖλος ἐν φίλημα δίδει.

(Πλησιάζων τὴν Νίναν).

Νίνα! Νίνα! Ἄ! ἔπρεπε νὰ ἐγερθῆτε. Φαίνεται ὅτι ἀπεκοιμήθη.
(Κρούει σπασμωδικῶς τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης κωδῶνα).

NINA. (Προσποιουμένη ὅτι ἀπεκοιμῆτο).

Ἄ! ποῦ εἶμαι! Μήπως ἔπρεπε νὰ ἐγερθῶ; Βλέπετε ὅτι ὑποκρίνομαι ὡραῖα τὴν κοιμημένην.

ΧΑΡΙΔΑΟΣ.

Ἀναμφιβόλως. Ἀλλὰ βλέπω ὅτι τὴν ὑπόκρισιν διεδέχθη ἡ πραγματικότης. Καὶ τώρα...

ΣΚΗΝΗ Β'.

NINA. (Ὡς Ψυχῇ).

— Ἄ! εἶσαι σύ! Ὁ πτερωτὸς ἄνθρωπος! Δὲν θὰ μοι εἶπῃς ἐπὶ

τέλους τὸνομά σου; Πόσον εἶσαι ὠρχῆς!

ΧΑΡΙΔΑΟΣ. (Ὡς Ἐρωσ).

Ψυχῇ, εἰπέ μοι τὸνειρόν σου.

NINA. (Ὡς Ψυχῇ).

— Νομίζω ὅτι πλειότερον ὄνειρεύομαι ἐγρηγοροῦσα. Μὴ ἦσαι οὐ ἡ ἐνοσάρκωσις τοῦ ὄνειρου μου; μὴ ἦσαι ἡ εὐτυχία; Διατί νὰ αἰσθάνωμαι τὸ στῆθός μου πάλλον;

ΧΑΡΙΔΑΟΣ. [Ὡς Ἐρωσ].

— ὦ! λάλει τὴν γλῶσσαν φαύτην, ἧτις εἶναι γλυκύτερα τοῦ μέλιτος, καὶ τῆς ὁποίας ἕκαστος φθόγγος εἶναι ἁρμονία. Εἰπέ εἰς τὸν χεῖμῶνα νὰ μεταβληθῆ εἰς ἔαρ, καὶ ἡ φύσις θὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν γλυκεῖαν φωνὴν σου. Εἰπέ εἰς τὸν ἥλιον νὰ μὴ δύσῃ, εἰπέ εἰς τὸ σκότος νὰ ταρῆ ὑπὸ τὸν Ἄδην, θὰ ὑπακούσῃ. Νίνα μὲ ἀγαπᾷ;

NINA.

Ἄ! Χαρίτῃς, εἶσαι ἀμελέτητος..

ΧΑΡΙΔΑΟΣ.

Τίποτε, τίποτε, Κυρία. Μικρὰ παραδρομὴ ἀλλὰ μὴ με διακόπτετε.

(Ὡς Ἐρωσ).

— Κόρη, λατρεία εἰξεύρεις τί σημαίνει;

Ἀλλὰ διατί τρέμετε; Μήπως τὸ λέγει ἡ παρένθεσις;

ΧΑΡΙΔΑΟΣ. (Γονυκλινής).

— Ἄφες νὰ λατρεύσω τοὺς γλυκεῖς αὐτοὺς ὀφθαλοῦς.

NINA. (Ὡς Ψυχῇ ἐγείρουσα αὐτόν).

— Εἰπέ μοι τὸνομά σου.

ΧΑΡΙΔΑΟΣ. [Ὡς Ἐρωσ].

— Τὸ ὄνομά μου; Ἀγάπη ἀφοσίωσις.

NINA. (ιδία).

‘Ο έρωσ ηδην έγέμετο ύποβολεύς και όμιλεϊ ό Χαρίλαος.

— Ποιον είναι τó όνομά σου. Έλλε ύπό τó φώς της Σελήνης εν τώ μέσῳ της άργυράς ταύτης νεφέλης. Ποίος είναι ό ούρανός; ό χρυσός ούτος-θόλος, όστις άπλούται περι ήμάς, ή ή θερμή αύτη άγκάλη; Άθανασία είναι ό μακρός βίος τών θεών ή ή εύδαίμων αύτη στιγμή;

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

— Είπε εις τά πάγη του χιονόνεντος Ταύρου να μεταβληθώσιν εις διαυγείς βύακας και εις την φωνήν σου θα επανέλη τó φεγγον έαρ. ‘Ο τρέμων ούτος όφθαλμός σου άπεικονίζει την τρέμουσαν άμφιλύκην έαρινής πρώιας. Νίνα, με άγαπάς;

NINA.

Αυτά είναι έξω του θέματος, Χαρίλαε.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Τότε θα έχετε την πρώτην έκδοσιν σεϊς και έγώ την δευτέραν.

NINA.

Και τοιουτοτρόπως δύνασθε αιωνίως να προσθαφαιρήτε. Δηλαδή να πλαστογραφητε.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ

Νίνα, είσαι άνυπόφορος! Αιωνίως με διακόπτεις.

[‘Ως ‘Ερωσ].

— Δός μοι, Ψυχή, εν φίλημα (από μοι τó άρνείται ή Νίνα). [Ασπάζεται την χειρά της].

NINA. [έν όργη].

Είστε πολύ τολμηρός, Κύριε.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

‘Αλλά τó λέγει ή παρενθεσις, Κυρία. Είναι ή σειρά σας.

NINA.

Έξακολουθώ άλλ' ύπό τόν όρον να παραλείψωμεν τās παρενθέσεις. Πλην είσαι άχρόος, Χαρίλαε... μήπως συνεκινήθης;

ΧΑΡΙΛΑΟΣ. [γρονυπετής].

Είσαι άπαθής λοιπόν, Νίνα; ‘Από έγνωρίσεις ότι όνομάζομαι άγάπη, ότι καλούμαι άφοσίωσις, θα άρνηθής να λάβης τó εύτελές τούτο δώρον; [τη προσφέρει δακτυλίδιον].

NINA.

‘Αποτεινεσθε εις την Ψυχήν ή εις την Νίναν;

ΧΑΡΙΛΑΟΣ.

Εις εκείνην, ήτις με έννοεί πλειότερον. ‘Αποτεινομαι εις την ψυχήν της Νίνας.

NINA.

Δύναμαι να τó δεχθώ άλλ' ύπό τόν όρον να αναβληθή ή λύσις του δράματος μέχρι της έορτής.

[Καθ' έαυτήν]

‘Ο ύποκριόμενος τόσον έπιτυχός τον Έρωτα άς ιδωμεν έαν δύναται να ύποκριθῆ και τόν άφωσιωμένον σύζυγον!

Τ Ε Λ Ο Σ

Κ. Γ. ΚΕΝΟΣ.